



\* In het 'losse' dorp zijn veel woningen een variatie op het typische Apeldoornse huisje: één laag met kap in een grote tuin

# Oosterhuizen



## > Ontstaansgeschiedenis

Oosterhuizen is net als Beekbergen en Lieren ontstaan als een lint van boerderijen op de overgang van de hoger gelegen enkgroonden en het lager gelegen beekdal van de Oude Beek. Het oorspronkelijke patroon van een aantal kruisende wegen in combinatie met een los patroon van boerderijen is nog steeds goed voelbaar in het dorp.

Met de aanleg van het Apeldoorns Kanaal in 1868 ontstond er een harde landschappelijke grens aan de oostzijde van het dorp. Langs het kanaal kwam op kleine schaal bedrijvigheid, zoals een kurkfabriek. De nieuwe bedrijvigheid en de betere ontsluiting zorgden er ook voor dat het losse patroon van boerderijen zich langzaam verdichtte rondom de school (nu dorps huis), die in 1901 werd gebouwd.

In de twintigste eeuw is het losse patroon van boerderijen verder verdicht met burgerwoningen. Dit verliep zo geleidelijk en kleinschalig dat het dorp nog steeds aanvoelt als een historisch gegroeid geheel van individuele erven. Recent is voor het eerst planmatig een groepje bij elkaar horende woningen gebouwd.



> Een dorpsbeeld uit de jaren zestig met een sfeer die ook vijftig jaar later nog precies zo aanwezig is.

> Oosterhuizen rond 1900: klein buurtschap bij het nog jonge Apeldoorns Kanaal.



> Oosterhuizen nu: nog even klein ondanks de toename van het aantal woningen.

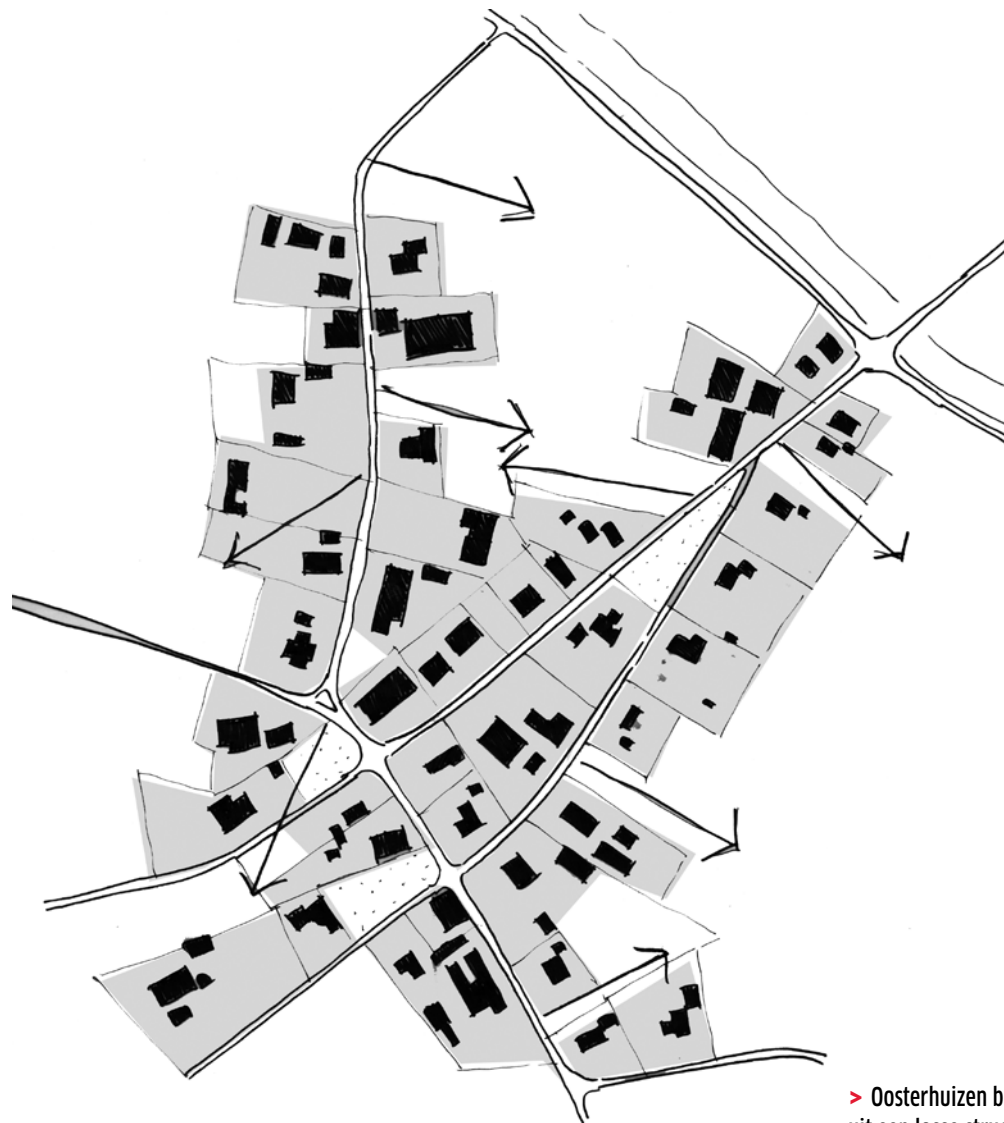


## > Ruimtelijke ingrediënten

### Lucht en ruimte in een 'los' dorp

Dat het oorspronkelijke agrarische karakter van Oosterhuizen nog steeds voelbaar is, komt deels door de (nog actieve) boerderijen. Maar ook doordat de latere burgerkavels met burgerwoningen niet alle open ruimtes hebben opgevuld. Vanaf de wegen is er zo zicht gebleven op de achter de boerderijen en burgerkavels gelegen weilanden.

De ruimtelijke opzet van het dorp lijkt daardoor sterk op die van Lieren, maar Oosterhuizen is nog losser en heeft nog meer ruimte zowel in het dorp als eromheen. Zelfs middenin het dorp zijn nog open veldjes, grote bomen en niet-bebouwde doorzichten. Op kruisingen zijn er altijd wel hoeken die open en onbebouwd zijn. Nergens sta je echt volledig tussen de bebouwing. Er is altijd wel zicht op het omliggende landschap.



> Oosterhuizen bestaat uit een losse structuur van boeren- en burgerkavels rond een knooppunt van oude veldwegen.



★ Behoud tussen de huizen door het zicht op het buitengebied



★ Bouw door in de lintstructuur



★ Verdicht niet rond kruisingen



★ Laat kavels en landjes open, zodat het landschap overal waarneembaar blijft



> De vele volwassen bomen langs de weg of op de erfgrans geven een lommerrijk beeld dat afwijkt van de andere dorpen van Apeldoorn.



> De wegen zijn eenvoudig en landelijk ingericht. Op een enkel kruispunt zijn stadse elementen zoals dit soort markeringen geïntroduceerd die de onopvallende vanzelfsprekendheid van de rest van het dorp onderbreken.

## Lommerrijk en landelijk

Zoals veel Apeldoornse dorpen is Oosterhuizen groen. De tuinen zijn groot, groen en omzoomd met allerlei typen hagen, wat het dorp een eigen aanzien geeft. Opvallend zijn ook de vele bomen in de wegberm of op de grenzen van kavels en weg. Het geheel heeft hierdoor een groener en lommerrijker beeld dan bijvoorbeeld het dichtbij gelegen Lieren.

De wegen in en rond het dorp zijn uitermate landelijk door de simpele asfaltprofielen met grasbermen. Waar nodig zijn er grasbetontegels die zorgen voor typisch dorpse rafelige overgangen tussen weg en berm. Stoepen ontbreken. Alleen op kruisingen in het dorp zijn stadse verkeerskundige oplossingen gekozen om de verkeersveiligheid te vergroten.



★ Behoud het groene karakter van het dorp door op kavelgrenzen en langs de weg bomen te planten



★ Zet de landelijke profielen van de openbare ruimte buiten het dorp in het dorp door, zodat het dorp luchtig en landschappelijk blijft

## Grote omzoomde kavels met een grote variatie aan bouwtypes

De agrarische erven liggen net als in Lieren vaak 'koud' aan de weg met de schuurdeuren naar de weg gericht. De voorruimte is volledig verhard. De burgerwoningen in het dorp liggen juist in grote tuinen en niet direct aan de weg. Vaste rooilijnen ontbreken, maar alle burgerwoningen zijn wel met hun voorkant op de weg georiënteerd. In het dorp valt verder de grote diversiteit aan hagen rondom de tuinen op.

Veel woningen zijn een variatie op het typisch Apeldoornse huisje van één laag met een kap. Er zijn echter ook samengestelde woningen en bungalows. De recente uitbreiding van het dorp grijpt terug op het Apeldoornse huisje maar dan met twee bouwlagen. Door de kap niet 'op' de tweede bouwlaag te zetten, maar hem halverwege de tweede te laten beginnen, voegen deze huizen zich toch naar de dorpsmaat en schaal. Ook de grote kavels en de variatie in rooilijnen en oriëntatie in het rijtje helpen bij de inpassing in het dorp.



> Boerderijen staan met hun schuren 'koud' aan de weg, waardoor het erf en de openbare ruimte één geheel vormen.



★ Maak grote kavels



★ Zorg dat nieuwe gebouwen zich verhouden tot de grote volumes van de bestaande boerderijen



★ Oriënteer het hoofdgebouw op het bebouwingslint



★ Gebruik hagen als typisch Oosterhuisense erfafscheiding



> Burgerwoningen of verbouwde boerderijen hebben wel een erfafscheiding. Allerlei typen hagen benadrukken de individuele identiteit van de kavel en geven een dorpsvariëteit. Nieuwbouwwoningen nemen dit thema over.